

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntöne 13.2.2017, HE 262/2016 vp

KÄYTTÖOIKEUSSÄÄNTELYN UUDISTAMINEN

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) lausuntoa hallituksen esityksestä vesilainsäädännön käyttöoikeussäätelyn uudistamiseksi (HE 262/2016 vp). Esityksen mukaan vesitaloushankkeiden toteuttamiseen liittyvä kiinteän omaisuuden lunastamista ja käyttöoikeuden perustamista koskeva säätely uudistettaisiin. Lisäksi vesilain mukaan luvanvaraisten hankkeiden piiriä rajattaisiin siten, että johdon sijoittaminen valtavyhlän alitse ei enää kaikissa tapauksissa edellyttäisi lupaa, vaan luvanvaraisuus määräytyisi jatkossa yksinomaan hankkeen vaikutusten perusteella. Lupaa edellyttämättömästä valtavyhlän alittavasta johdosta olisi tehtävä ilmoitus vesilain mukaiselle valvontaviranomaiselle.

Uudenmaan ELY-keskus pitää lakiesityksen valtavyhlän alituksen luvanvaraisuutta koskevaa muutosta kokonaisuuden kannalta hyvänä. Muutoksen myötä valtavyhlien alitukset asettuvat vesilain mukaisessa menettelyssä ympäristövaikutusten osalta linjaan muiden vesilain piirissä olevien hankkeiden kanssa. ELY-keskus kuitenkin katsoo, että lakimuutoksessa ilmoitusmenettelyyn esitetty 30 vuorokauden aikaraja on liian lyhyt valvontaviranomaiselle. Vesilain ilmoittamisvelvollisuutta koskevat kohdat, vesilain 2 luvun 15 § ja 5 luvun 6 §, ovat ennakovalvonnan kannalta keskeisiä lainkohtia. Kyseiset lainkohdat mahdollistavat hankkeiden ohjaamisen ympäristön kannalta haitattomimpaan toteuttamistapaan tai tarvittaessa ohjeistamaan vesilain mukaisen luvan hakemiseen. Pääsääntöisesti ilmoittajalla ei ole käytössään sellaista tietoa hankealueen luontoarvoista, kuten uhanalaisista lajeista ja kalastosta, jota ELY-keskuksella on. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että valvontaviranomaisella on riittävä aika ilmoituksen käsittelyyn.

ELY-keskus esittää, että ilmoitusvelvollisuudesta säädetty aikaraja olisi ehdotetun 2 luvun 5 a §:n tarkoittamissa alituksissa 60 vuorokautta eli sama kuin ojituksissa. Esitetty 30 vuorokautta ei mahdollista ennakovalvontaa nykyisillä resursseilla. Ei myöskään ole toivottavaa, että ilmoitettuihin alituksiin joudutaan tämän vuoksi puuttumaan jälkivalvonnan, kuten hallintopakon tai tutkintapyyntöjen, keinoin tilanteissa, joissa hanke on toteutettu vesilain tai jonkin muun lain, kuten luonnonsuojelulain, vastaisesti. Ilmoituksen tekeminen itsessään ei tuo tekijälle luvan kaltaista oikeussuojaa, mikäli hanke toteutetaan lain vastaisesti.

1.3.2017

Käyttöoikeuteen liittyvien lakimuutosten osalta ELY-keskus pitää hyvänä sitä, että eri lakien väliset jännitteet poistuvat. Muutoksen ei arvella tuovan merkittäviä muutoksia valvontaviranomaisen toimintaan. Lupahakemuksista annettavissa lausunnoissaan ELY-keskus ottaa kantaa luvan myöntämisen edellytyksiin yleisen edun näkökulmasta, jolloin myös mahdollisen käyttöoikeuden myöntämisedellytyksiin otetaan epäsuorasti kantaa. Lakimuutoksen ei arvioida tuovan muutosta tähän käytäntöön.

Yksikön päällikkö

Tero Taponen

Ylitarkastaja

Perttu Ottelin